

**Звіт міського голови Олексія Каспрука за 2017 рік
перед громадою Чернівців**

**ЗМІНЮЄМО ЧЕРНІВЦІ РАЗОМ!-
VIRIBUS UNITIS!**

Шановні чернівчани! Дорога громадо!

У 2017 році команда фахівців, активних чернівчан, українських та міжнародних експертів працювала над розробкою візії майбутнього Чернівців, яке вбачаємо у сталому розвитку міста, створенні інноваційної, креативної економіки, сучасної, якісної міської інфраструктури, комфортних та екологічно безпечних умов для мешканців та туристів, широких можливостей для праці, навчання, розвитку, творчості, здорового способу життя і відпочинку.

Результатом формування такого спільного бачення стане Інтегрована концепція розвитку нашого міста до 2030 року. Чернівці разом із Полтавою, Житомиром, Вінницею та Львовом стали першими містами в Україні, які взяли на себе відповідальність запровадити в дію цей інноваційний інструмент планування. Інтегрована концепція розвитку (ІКРМ) стане платформою для прийняття майбутніх відповідальних рішень очільниками міста, слугуватиме орієнтиром для громади, бізнесу, потенційних інвесторів та партнерів.

Прагнемо, щоб ІКРМ була прозорим і зрозумілим для чернівчан документом. У процесі її розробки враховувалася думка понад 10 тисяч мешканців, які висловлювали своє бачення майбутнього Чернівців під час різноманітних дискусій, заходів Майстерні міста, воркшопів, інформаційних десантів. Це дозволило реалістично оцінити потенціал нашого міста, виклики, що стоять перед ним, визначити основні принципи, яких прагне дотримуватися наша громада, сформулювати основні цілі та шляхи їх досягнення.

Проект «Інтегрованої концепції розвитку Чернівців 2030» з картами та іншими додатками буде представлено громаді наприкінці червня цього року. Закликаємо чернівчан до обговорення цього стратегічного документу, відкритого діалогу, очікуємо на креативні пропозиції, цікаві ідеї та новаторські думки, адже дуже важливо наше сьогодення та майбутнє творити спільними зусиллями.

2017 рік став першим роком, коли влада і громада спільно реалізовували проекти Бюджету ініціатив чернівчан, комунікували, вчилися, виправляли недоліки, святкували маленькі і великі перемоги. Результатом цієї роботи стало втілення 30 ідей чернівчан. Це нове обладнання в лікарнях, інновації в школах та дитсадках, вісім облаштованих дитячих та спортивних майданчиків, десять громадських просторів. Не маю сумнівів, що цей інструмент участі чернівчан в управлінні місто з кожним роком ставатиме більш ефективним та затребуваним.

Ми багато дискутували про реалії та перспективи розвитку громадського транспорту у Чернівцях, переживали неприємні моменти транспортного шантажу з боку перевізників, шукали компроміси та спільне бачення. Приємно, що громада висловила за

пріоритетний розвиток у Чернівцях екологічного електротранспорту, підтримує плани створення комунального автопарку, запровадження електронного квитка та єдиної муніципальної системи моніторингу роботи громадського транспорту. Це дозволить створити реальну конкуренцію на ринку перевезень, посилити відповідальність перевізників за дотримання графіків руху, підвищити якість обслуговування чернівчан, встановити економічно обґрунтовані тарифи, забезпечити пільгові перевезення. Переконали, що у Чернівцях буде сучасна ефективна транспортна модель, екологічний, комфортний громадський транспорт, бо цього прагнуть і вимагають чернівчани.

У 2017 році ми працювали над модернізацією міської інфраструктури, підвищенням енергоефективності міського господарства, бюджетних установ та житлового фонду, впровадженням у Чернівцях вимог освітянської та медичної реформ, створенням інституту управителів житлових будинків. Тривала реалізація проєктів модернізації систем водопостачання та тепlopостачання Чернівців, місто отримало змогу залучити грантові кошти для модернізації зовнішнього освітлення, було проведено низку тендерних процедур для початку робіт з підвищення енергоефективності будівель шкіл та дитсадків, закуплено вкрай важливе медичне обладнання, будувалися дитсадки, заклади культури, ремонтувалися школи, дороги, міжбудинкові проїзди.

Значні кошти з бюджету отримали комунальні підприємства, які були спрямовані на оплату спожитих енергоносіїв, закупілю спеціалізованої техніки, тролейбусів, що дозволило забезпечити стабільне постачання чернівчанам води, тепла, вивіз сміття та функціонування полігону ТПВ, покращити роботу електротранспорту, поставити «на крила» наш аеропорт.

Ми виконували зобов'язання щодо забезпечення соціального захисту тих чернівчан, які потребують допомоги громади, мають гарантовані державою пільги. Вперше учасники АТО отримали кошти на придбання житла, стовідсоткові пільги на оплату комунальних послуг, виплачувалися щомісячна допомога членам родин загиблих в АТО та в Афганістані, репресованим, інвалідам I групи, громада приходила на допомогу родинам, де важко захворіли діти, забезпечувався безкоштовний проїзд усім 14 категоріям пільговиків.

Чернівчани були активними учасниками усіх цих процесів, подавали електронні петиції, відстоювали свої ідеї та проєкти у сесійній залі, ініціювали громадські слухання та обговорення, питали у влади, вимагали дій та контролювали роботу. Це спонукало владу бути більш відкритою, прозорою, професійною та ефективною.

Результати роботи у 2017 році засвідчують, що ми рухалися у правильному напрямку і цей рух треба продовжувати. Жодні протистояння, брудні маніпуляції, політичні та особисті амбіції, які сьогодні гальмують прогресивні зміни у Чернівцях, не зможуть ввести в оману чернівчан та зупинити розвиток міста.

Вірю в наш спільний успіх, чернівчани, нашу спільну справу!

Зробимо Чернівці особливим і неповторним містом для кожного його мешканця та для усього світу!

Щиро, з повагою

Ваш міський голова

Олексій Каспрук

Чернівці - 2017: цифри та тенденції

Чернівці – комфортне місто

Чернівці потребують оновлення дорожньої інфраструктури та парку громадського транспорту, модернізації інженерних мереж, підвищення енергоефективності та комфортності житлового фонду, збереження унікальної архітектурної спадщини, створення сучасних комфортних громадських просторів. Це визнають чернівчани, засвідчують дані незалежних соціальних опитувань. Для реалізації цих завдань залучаємо міжнародні кредитні та грантові кошти, використовуємо ресурси громади.

Європейські гроші працюють у Чернівцях

У Чернівцях за кредитні та грантові кошти міжнародних інституцій, окрім проекту з розробки Інтегрованої концепції розвитку, реалізуються ще 7 **проектів**, які спрямовані на модернізацію міської інфраструктури та муніципального управління.

➤ **Проект з модернізації системи водопостачання Чернівців.** На реалізацію проекту залучено **17 мільйонів євро кредитних коштів** німецького державного банку KfW та **3 мільйона євро гранту** від Інвестиційного фонду сусідства (NIF) Євросоюзу. Окрім реконструкції водозаборів, насосних станцій, станції водоочистки та резервуарів чистої води, проект передбачає заміну, аварійних ділянок магістрального водогону та понад **37 км** водопровідних мереж на **64-х** улицах міста. Інституційний консультант проекту - відома європейська компанія GFA Consulting Group (м.Гамбург), Технічний консультант –компанія GKW Consult GmbH (м. Мангейм, Німеччина). У 2017 році було розроблено організаційну структуру КП «Чернівціводоканал», стратегію, бізнес-план та плану тарифного регулювання, план удосконалення комерційної діяльності та бази даних споживачів, поставлено пересувну машину-лабораторію для пошуку скритих витоків води, проведено навчання персоналу. Розпочато корегування ТЕО проекту з метою розбивки його заходів на черги та пускові комплекси, що дозволить пришвидшити їх реалізацію. За результатами відкритих тендерів, проведених Технічним консультантом, укладено договора на проведення геодезичних та геологічних вишукувань, технічні обстеження будівель та споруд. Станом на 1 травня 2018 року виконано понад 60% польових робіт. До жовтня 2018 року планується затвердити проектно-кошторисну документацію, розпочати тендерні процедури на виконання робіт, встановити фабрику з виробництва гіпохлориту та SCADA.

- **Проект з модернізації системи тепlopостачання Чернівців.** На реалізацію проекту залучено **10 мільйонів євро кредитних коштів** від ЄБРР, Фонду чистих технологій (ФЧТ) та **4 мільйона євро гранту** від Фонду Е5Р. Кредитна та грантова угода за проектом набрали чинності у січні 2017 року. Проект передбачає встановлення індивідуальних тепlopунктів, котлів на біопаливі, перекладення мереж ізольованими трубами, модернізацію котельень, встановлення контрольно-диспетчерської системи управління, що дозволить зменшити споживання газу, здешевити виробництво теплоносія та підвищити якість послуг з тепlopостачання. У 2017 році виготовлено проектно-кошторисну документацію, розпочато тендерні процедури на закупілю 10 МВт біокотла на котельню "Руська", двох газових котлів 14 МВт та 10 МВт для котельень "Максимовича" та "Руська", автоматичних пальників для 5 котлів ПТВМ-30 та 1 котла КВГ з системою хімоводоочищення. Реалізація основних технічних заходів проекту передбачена у 2018-2019 роках.
- **Проект «Енергоефективність в будівлях бюджетної сфери у м. Чернівці»** передбачає модернізувати будівель **15 дитсадків, 16 шкіл, гімназій та ліцеїв та 2 медичних закладів.** Загальна вартість проекту - 9 млн. євро, в тому числі кредитнів кошти НЕФКО – 5 мільйонів євро, грант фонду Е5Р - 3 мільйона євро, співфінансування з міського бюджету – 1 мільйон євро. У 2017 році виготовлено та погоджено проектно-кошторисну документацію, розпочато проведення тендерів. На 8-ми об'єктах визначено переможців (ЗОШ №22, ДНЗ № 8,10,15,18,20,26,52) та розпочинається виконання робіт, на 3-х об'єктах (ДНЗ №3,35,43) визначається переможець. Роботи передбачають утеплення фасадів, горищ, гідроізоляцію, модернізацію систем опалення, освітлення, водопостачання та вентиляції, ремонт харчоблоків, заміну вікон та дверей.
- **Проект «DemoUkraineDN у місті Чернівці»** передбачає ліквідацію аварійної котельні «Салтикова-Щедрина», модернізацію котельні на вул.Залозецького з облаштування біокотла на пелетах, заміну у цьому районі теплотраси та встановлення індивідуальних теплових пунктів. Для реалізацію проекту залучено 800 тисяч євро, з яких 300 тисяч євро – грант. У 2017 році для виконання заходів проекту проведено тендери, закуплено ІТП, необхідні матеріали для заміни теплотраси та оголошено тендер на закупівлю біокотла. Завершити проект передбачено у 2018 році.
- **Проект з модернізації вуличного освітлення.** Передбачає замінити 146 км проводів ліній зовнішнього освітлення та 4155 натрієвих ламп на світлодіодні, встановити 6 установ енергії сонця для освітлення дитячих майданчиків, закупити 2 автопідйомники для проведення будівельно-монтажних та експлуатаційних робіт, провести навчання техперсоналу. Вартість проекту майже 1,6 мільйона євро, з яких понад 1,2 мільйона євро – це кошти гранту. Згоду на участь у проекті міська рада надала у грудні 2017 року. Розроблено та затверджено план реалізації проекту, розпочато виготовлення проектно-кошторисної документації та підготовку тендерних процедур.
- **Проект «Переосмислення громадського простору. Мешканці міста формують майбутнє»** реалізується у Чернівцях та Кишиневі в рамках програми «Сервісна служба Міста в Єдиному Світі – Партнерські проекти для сталого місцевого розвитку» за фінансової підтримки фондів Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини. Вартість проекту понад **60 тисяч євро**, з яких **третина – це грант.** Передбачається створити на вул.Білоруській,22 сучасний громадський безбар'єрний

простір, з озелененням, освітленням, вуличними меблями. Створено робочу групу для розробки технічного завдання, до участі у реалізації проекту залучено місцевих мешканців.

➤ **Проект «Через сталий транспорт до чистого довкілля»** спрямований на зниження рівня забруднення атмосферного повітря, спричиненого викидами моторизованого транспорту через зміцнення транскордонної співпраці «людина-людині» між Україною та Молдовою. Реалізація проекту розпочалася у листопаді 2017 року та завершиться у січні 2019 року. Територія впровадження проекту – Чернівецька (м.Чернівці), Вінницька та Одеська області України, Республіка Молдова (м.Єдинці). Загальний бюджет проекту становить 285488 євро, з них: грант ЄС – 256939 євро, бюджет для України – 151448,20 євро. Проект передбачає аналіз стандартів ЄС у сфері сталого транспорту, розробку стратегічних документів для розвитку велоінфраструктури, впровадження системи моніторингу якості повітря, розробку веломаршрутів та встановлення велостійок, проведення трьох транскордонних таборів (урбаністичного, медійного та мобільності), транскордонних велопробігу та конференції на тему сталого розвитку, інформаційної кампанії для підвищення обізнаності про сталий транспорт, а також кампанії “Європейський тиждень мобільності”. У результаті проекту буде створено елементи сталої транспортної системи, запроваджено систему моніторингу якості повітря.

Ремонтуюмо і оновлюємо дорожню інфраструктуру міста

У Чернівцях понад тисячу вулиць. Загальна протяжність вулично-шляхової мережі міста становить **527,5 км**. З них понад 198,51 км - асфальтовані дороги, **184,99 км – гравійні**, 86,7 км - ґрунтові, 57,3 км - дороги з бруківки.

➤ акцизний податок з пального- **54,2 млн. грн.**, транспортний податок (**0,8 млн. грн.**), збір за місце для паркування (понад **0,9 млн. грн.**) **Загалом до бюджету міста за рахунок цих надходжень отримано майже 56 млн. грн.**

➤ На ремонт та утримання доріг у Чернівцях в 2017 році із різних джерел фінансування використано – **74,0 млн. грн.**, в т.ч на:

- утримання доріг – **22,9 млн. грн.**;
- поточний ремонт доріг – **10,2 млн. грн.**;
- поточний ремонт міжбудинкових проїздів – **2,4 млн. грн.**
- капітальний ремонт доріг – **20,6 млн. грн.**
- капітальний ремонт міжбудинкових проїздів – **17,9 млн. грн.**

➤ **Капітально відремонтовано дорожнього покриття вулиць площею 30 тис. кв. м. Заасфальтовано 1,86 км гравійних доріг**, якими рухається громадський транспорт (частини вул. Вижницької і Дунайської). Загалом за 2 роки заасфальтовано **понад 3,3 км гравійних доріг**. **Завершено капітальний ремонт 15-ти ділянок дорожнього покриття вулиць і тротуарів** (вул. Вижницька, Паризької Комуни, Кубинська, Лісна, проїзд від вул. Ю.Мізунського до парку на вул. Вересневій, Б.Крижанівського, Возз'єднання; вул. Надрічна, Ф.Толбухіна; 4 провул. Вільшини, Звенигородська, ровул. Курильський та інш.)

➤ У 2017 році капітально відремонтовано **27 міжбудинкових проїздів** (27,8 тис.кв.м) , у 2016 році - **33 міжбудинкові проїзди** (37,7 тис.кв.м). Замінено **9,4 км** бортових каменів та поребриків (в 2016 р. - **13,5 км**). Торік розпочато ремонт двох міжбудинкових проїздів на вул. Руській,275 і вул.Ф.Достоевського,3-3-А, де роботи будуть завершені у 2018 році.

➤ У 2018 році на ремонт доріг, між будинкових проїздів та тротуарів планується спрямувати **понад 83 мільйона гривень**. Зокрема, ремонтні роботи будуть вестися на вулицях Гагаріна, Руській, Січових Стрільців, Переяслівській, Героїв Майдану, Герцена, Полетаєва, Будівельників, провул. Миру, Білоруській, Вашківській, Іванківській, Петразаводській, Запорізькій, Демократичній, Возз'єднання, Огінського, Ткачука та проспекті Незалежності.

➤ Передбачається відремонтувати **11 міжбудинкових проїздів**, тротуари на вул. Руській,279, Комарова, Кармелюка, Сімовича, Александрі, відремонтувати та облаштувати тактильною плиткою зупинки громадського транспорту на вул.Головній,200 і 235, Комарова, 2 і 3.

Оновлюємо парк комунальної техніки

➤ За 2,5 останні роки 10 комунальних підприємств закупили **понад 150 одиниць** нової техніки та обладнання майже на **133 мільйона гривень**.

У 2016 році було закуплено нової техніки та обладнання на суму **51,04 млн. грн.**, у 2017 році - на суму **48,6 млн. грн.**, з них **10,5 млн. грн.** – кошти державного бюджету, отримані за сприяння народних депутатів Миколи Федорука, Максима Бурбака та Владислава Севрюкова.

Комунальне підприємство	2016	2017	2017
	Вартість придбаної техніки та обладнання, млн. грн.	Вартість придбаної техніки та обладнання, млн. грн.	
Чернівціводоканал	6,2	5,5	машина - ілосос, каналізаційно – промивочна машина, машина-лабораторія для виявлення скритих витоків
Міжнародний аеропорт «Чернівці»	8,3	17,6	снігоприбиральна машина, пожежна машина, інтероскоп, візок для заміру щеплення, стіки для реєстрації пасажирів та інше обладнання
Чернівцітеплокомуненерго	1,14	2,4	екскаватор
Чернівецьке тролейбусне управління	11,2	10,9	19 тролейбусів
МіськШЕП	17,1	8,1	автовишка, навантажувач, підмітально-прибаральна машина, дві комбіновані дорожні машини

Чернівціспецкомунтранс	2,3	2,7	бульдозер на полігон ТПВ
Трест зеленого господарства і ПР	2,2	1,4	вантажний автомобіль та чотири косарки
Міськвітло	1,2	-	
АДС 0-80	1,0	-	
Чернівціміськліфт	0,4	-	
Загалом	51,04	48,6	

Громадський транспорт

➤ У зв'язку з відмовою депутатського корпусу модернізувати парк електротранспорту Чернівців шляхом залучення кредитних коштів Європейського банку реконструкції та розвитку за кошти міського бюджету у 2016– на початок 2018 року купили **27 вживаних** тролейбусів та **4 нові** тролейбуси вітчизняного виробництва. Загалом за 2,5 роки **закуплено 31 тролейбус, в т.ч.11 зчленованих** :

- **2016 рік – 12 тролейбусів: 6 вживаних тролейбусів Škoda 14TrM та 6 вживаних тролейбусів Škoda 15TrM**
 - **2017 рік - 6 тролейбусів : 2 вживаних тролейбуси Škoda 14TrM та 4 вживані тролейбуси Škoda 21 Tr ACI із резервним дизельним двигуном**
 - **2018 рік – 13 тролейбусів: 4 вживані тролейбуса Škoda 14TrM, 5 вживаних Škoda 15TrM та 4 нові низькопідлогоаві тролейбуси Дніпро Т203 з кондиціонерами та опцією автономного ходу до 20 км від літій-іонної батареї.**
- На закупівлю 31 тролейбуса з міського бюджету витрачено **54,6 млн.грн.**

➤ У Чернівцях **47** автобусних маршрутів, на яких працює 238 транспортних засобів. **Постійні договора** мають перевізники лише **на п'яти** маршрутах (№1, №39, №22, №40, №41).

➤ Розроблено механізм компенсації перевізникам та забезпечено пільговикам безоплатний проїзд без обмежень у тролейбусах та на **18** автобусних маршрутах, учасникам бойових дій, членам родин загиблих в АТО – на всіх маршрутах. Студенти та школярі оплачують за проїзд у тролейбусах **50%** вартості, решта – компенсує міський бюджет. Для усіх чернівчан проїзд в електротранспорті коштував 2 грн. за одну поїзду, 1 гривню тролейбусному управлінню відшкодовував міський бюджет. **На виплату компенсації перевезення пільговиків на 17 автобусних маршрутах в 2017 році з міського бюджету профінансовано 16 млн.грн.** Тролейбусному управлінню за перевезення пільговиків компенсовано **31,5 млн.грн.**, виплачено **23,3 млн.грн.** різниці у тарифі та **2,7 млн. грн.** компенсації за перевезення за учнів та студентів. **Загалом на забезпечення пільгового проїзду з міського бюджету у 2017 році спрямовано 73,5 мільйона гривень.**

➤ **У 2018 році пропонується:**

- продовжити закупіплю тролейбусів,
- придбати на умовах фінансового лізингу для тролейбусного управління 40 великих низкопідлогових та середніх автобусів,
- запровадити в електротранспорті електроний квиток та єдину систему моніторингу руху громадського транспорту,
- розробити транспорту модель,
- провести конкурс з визначення перевізників для обслуговування автобусних маршрутах за новими умовами, регулярно застосовувати до перевізників штрафні санкції за порушення умов договорів, надання неякісних послуг.

Чернівці без занедбаних будинків!

- На поточний та капітальний ремонт житлового фонду у 2017 році спрямовано **42,7 мільйона** гривень.
- Аварійні роботи у житловому фонді виконано у **17 будинках** на суму **740 тисяч гривень**
- **Робіт з поточного ремонту** виконано майже на **17,5 млн. грн.** За ці кошти відремонтовано :
 - покрівлі у 981 будинку (майже 9 тис. кв. м)
 - фасади 41 будинку
 - мережі холодного водопостачання в 501 будинку (6,2 км)
 - каналізаційні мережі у 368 будинках (2,5 км)
 - водостічні труби та жолоба (понад 2 км)
 - 192 оголовка димовентиляційних каналів, обстежено майже 18 тисяч димовентиляційних каналів в 18 867 квартирах.
 - 156 електрощитових
 - пофарбовано газові мережі в 55 будинках (6,4 км)
- **Робіт з капітального ремонту** виконано на **25,2 мільйона** гривень. Капітально відремонтовано:
 - мережі водопостачання та опалення в 10 будинках
 - електричні мережі в 5 будинках
 - покрівлі 8 будинків
 - фасади 11 будинків
 - цоколі фасадів 34 будинків
 - оголовки димовентканалів в 11 будинках
- **Централізованим опаленням** забезпечено **596 будинки та 136 об'єкти соціальної сфери**, з них 46 дошкільних установ, 45 учбових закладів, 46 лікувальних закладів.

Під час підготовки житлового фонду до прийому теплоносія опалювальні системи відремонтовано в **452** будинках комунальної власності, замінено **2,5 км** будинкових мереж центрального опалення та **1,3 км** магістральних теплопроводів.

- В житловому фонді експлуатується **660 ліфтів**, в 2017 році підприємство додатково взяло на обслуговування **15** ліфтів. На ремонт та експертизу ліфтів у 2017 році спрямовано понад **3 мільйона гривень**:
- капітально відремонтовано **18** ліфтів
- проведено експертно-технічне обстеження **21** ліфта

Робимо житло енергоефективним!

У житловому фонді із залученням коштів мешканців виконано робіт, спрямованих на підвищення енергоефективності, на **24,6 мільйона гривень**.

- у багатоквартирних будинках на умовах спів фінансування встановлено **240 лічильників тепла**. Загальна кошторисна вартість робіт склала понад **16 млн. грн.**, із них кошти міського бюджету - **12,8 млн. грн.**, дольова участь мешканців - **3,2 млн. грн.** Станом на 1 січня 2018 року оснащеність будинків приладами обліку тепла у Чернівцях становить – 86,1%.
- **термомодернізацію систем опалення** (елеваторні вузли, мережі) виконано в **4 будинках**. Загальна кошторисна вартість робіт склала **1,6 млн.грн.**, із них кошти міського бюджету – **0,5 млн.грн.**, дольова участь мешканців - **1,1 млн.грн.**;
- **утеплено фасади 4 багатоквартирних будинків** Загальна кошторисна вартість робіт склала **6,5 млн.грн.**, із них кошти міського бюджету – понад **3,5 млн.грн.**, дольова участь мешканців - майже **3 млн.грн.**;
- **замінено вікна та двері** в місцях загального користування на енергозберігаючі в **4 багатоквартирних будинках**. Загальна кошторисна вартість робіт склала понад **0,5 млн.грн.**, із них кошти міського бюджету - 154 тис. грн., дольова участь мешканців - 365,3 тис. грн. ;

- **модернізовано систему освітлення** місць загального користування будинку на вул. П. Орлика, 2-А (ОСББ). Загальна кошторисна вартість робіт склала **57,0 тис. грн.**, із них кошти міського бюджету 19,4 тис. грн., дольова участь мешканців 37,6 тис. грн.
- У рамках державної програми «Теплий дім» **681** позичальник, який брав кредит на здійснення у власному житлі заходів із енергозбереження, отримав відшкодування частки відсоткової ставки за кредитами на суму **1,2 млн. грн.**

Чернівці розбудовуються

- **Бюджет розвитку міста у 2017 році** без врахування субвенції з державного бюджету становив **366,8 мільйона гривень**. Ці кошти були спрямовані на будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів соціально-культурної сфери та житлово-комунального господарства, придбання техніки і обладнання для комунальних підприємств.
Окрім того, за сприяння народних джепутатів **Миколи Федорука, Максима Бурбака та Владислава Севрюкова** місто отримало субвенції з державного бюджету на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій в сумі понад **29,7 мільйонів гривень**. Ці кошти були спрямовані на:
 - реконструкцію: кінотеатру ім. І. Миколайчука під кіномистецький центр на вул. Головній, 140 – **7 мільйонів гривень**;
 - будівництво дитсадка на а вул. Авангардній, 17 – **3 мільйона гривень** ;
 - проектування реконструкції аеродромного комплексу комунального підприємства “Міжнародний аеропорт “Чернівці” – **3 мільйона гривень** ;
 - придбання техніки та обладнання для комунальних підприємств - **10,4 мільйона гривень**;
 - придбання обладнання та устаткування для закладів освіти, культури таспорту – **3 мільйона гривень**;
 - будівництво багатофункціонального спортивного майданчика з штучною травою в Чернівецькій гімназії № 1 на проспекті Незалежності, 68 – **264 тисячі гривень**;
 - будівництво стадіону із штучним покриттям на вул. Головній, 265 – **2,4 мільйона гривень**;
 - капітальний ремонт санітарних кімнат відділень КМУ “Міська клінічна лікарня № 3” на вул. Головній, 100 – **800 тисяч гривень**.
- У розвиток інфраструктури міста в 2017 році залучено майже **156 мільйонів гривень** надходжень плати за землю, зокрема **96,6 млн. грн.** від оренди землі, **50,8 мільйона гривень** – від продажу землі, понад **8,6 мільйона гривень** - одноразових внесків за оренду землі, користування окремими об'єктами благоустрою, розміщення зовнішньої реклами. **10,6 мільйона гривень** отримано до бюджету як внесок пайової участі забудовників.
- Будівельних робіт у 2017 році, де замовником виступав департамент містобудівного комплексу і земельних відносин, виконано на **90,5 мільйонів гривень**, з яких 77,4 млн. грн. – це кошти міського бюджету, 12,7 млн. грн. - кошти субвенції державного бюджету , 0,425 млн. грн. - кошти мешканців.

- **Будівельно-ремонтні роботи велися на 120 об'єктах** освіти, охорони здоров'я, комунального господарства, житла, культури, фізкультури і спорту .
- Ремонтні роботи виконано на **25-ти** об'єктах в історичній частині міста, в **9-ти** навчальних закладах. Найбільше коштів громади було інвестовано в об'єкти освіти, комунального господарства та культури.

Чернівці розбудовуються

№	ГАЛУЗІ	ОСВОЄНО КАПІТАЛОВКЛАДЕНЬ,МЛ Н.ГРН.
1	Житлове будівництво	0,7
2	Освіта	30,7
3	Комунальне господарство	21,2
4	Культура	14,7
5	Фізична культура та спорт	5,5
6	Охорона здоров'я	4,5
7	Інші об'єкти будівництва	13,2
	Разом	90,5

Чернівці розбудовуються

➤ У 2017 році завершено будівництво:

- дитячого садка на вул. Авангардній, 17
- другого поверху для 4-х дошкільних груп НВК "Берегиня" (вул. І.Карбулицького, 2)
- надбудову дитячого садка №30 (бульвар Героїв Крут, 7)
- котельні для гімназії №2
- Будинку культури у мікрорайоні Рогізна
- добудову приміщень та ремонт даху будівлі на трасі "Суперкрос";
- зливово-каналізаційних та водопровідних мереж по вул.Заставнянській мікрорайону "Роша" (перша черга);
- водопровідної мережі по вул.Вашківській;
- каналізаційного колектора ДУ 1000мм на вул.Роменській на ділянці від вул.Руської до вул.Високої;
- інженерного забезпечення житлового кварталу на проспекту Незалежності (електропостачання IV черга).

Завершується будівництво **дитячої дошкільної установи на 160 місць в мікрорайоні Ленківці** та **мереж газопостачання** у нолвозбудованому житловому кварталі на проспекті Незалежності.

Загалом у 2017 році передано на баланс експлуатуючим організаціям завершені будівництвом, реконструкцією, капітальним ремонтом **23 об'єкти містобудування**.

➤ Розпочаті і тривають роботи з будівництва, реконструкції та капітального ремонту :

- дитячого садка на вул.Вірменській;
- кіномистецького центру ім І.Миколайчука ;
- стадіону із штучним покриттям на вул.Головній, 265;
- багатофункціонального спортивного майданчика в гімназії №1;
- пральні, харчоблоку, системи опалення НВК "Берегиня";
- лікувального корпусу КМУ "Міська лікарня №1";

- каналізаційного колектора від РКНС №8 до вул.Таджицької (вул.Ізмайлівська, Білоруська, Гречаного, Паркова, Таджикицька);
 - зливово-каналізаційних та водопровідних мереж по вул.Заставнянській мікрорайону "Роша" м.Чернівці (II черга);
 - водопровідної мережі від вул.Підкови до вул.Чорнівської (I черга);
 - водопровідних та каналізаційних мереж по вул.Селятинській (об'єкт фінансується за дольовою участю населення);
 - мереж водопостачання по вул.Марморозькій, Хрещатинській, Путильській, Романця Олекси, Будного пров.Марморозькому (об'єкт фінансується за дольовою участю населення);
 - проспекту Незалежності на ділянці від вул.Сторожинецької до вул.Героїв Майдану
 - житлового мікрорайону на вул.Д.Лукіяновича (захист від підтоплення та відведення поверхневого стоку на території під забудову).
- **Виготовлено проектно-кошторисну документацію на:**
- будівництво водопровідних насосних станцій II-го та III підйому з резервуарами чистої води для забезпечення водопостачанням мікрорайону "Роша";
 - будівництво багатоквартирного житлового будинку на провулку Смотрицькому, 5-А;
 - будівництво проспекту Незалежності на ділянці від вул.Сторожинецької до вул.Героїв Майдану.
- Розроблено та затверджено **6 проектів детальних планів територій**, що дозволяє місту розбудовуватися.
- У 2018 році під час затвердження міського бюджету обсяг бюджету розвитку встановлено у сумі **209,5 млн.грн**, що у **2,4 рази більше**, ніж було у 2017 році (86,6 млн.грн.) Під час розподілу залишків міського бюджету, що утворилися на 1 січня 2018 року, бюджет розвитку пропонується збільшити ще на **170,6 млн.грн**. Окрім того, очікується збільшення бюджету розвитку за рахунок отримання субвенції з державного бюджету, залучення кредитних коштів.

Дотримання містобудівного законодавства, протидія самовільному будівництву

- У 2017 році вживалися заходи для усунення порушень містобудівного законодавства, протидії самовільному будівництву. Інспекція державного архітектурно-будівельного контролю міської ради провела **99** перевірок об'єктів будівництва, в т.ч. 85 позапланових. Порушення виявлено на **67** об'єктах. Видано 88 приписів, вимоги 74 приписів (84%) виконані, 14 приписіву стадії виконання 2 приписи оскаржуються в судах. Винесено 58 постанов на суму 700 тис.грн., з них до міського бюджету стягнуто 536 тис. грн.(79 %). Накладено 51 штрафну санкцію за адміністративні порушення на загальну суму 260 тис. грн., з них до міського бюджету

стягнуто 210 тис.грн (81%), за порушення у сфері містобудівної діяльності накладено 7 штрафних санкцій на загальну суму 419 тис. грн., з них до міського бюджету стягнуто 326 тис. грн. (78%)

- На території м. Чернівців у 2017 році було зареєстровано та видано **987 документів декларативного та дозвільного характеру**, з них:
 - на початок виконання підготовчих/будівельних робіт – **544 документа**;
 - про готовність об'єктів до експлуатації – 302 документів.Окрім того, Інспекція державного архітектурно-будівельного контролю міської ради скасувала 11 документів декларативного характеру.
- Обсяг введеного в експлуатацію житла за 2017 рік на території м. Чернівців склав **98,907 тис. кв. м**, з них:
 - загальна площа багатоквартирних житлових будинків, квартир та житла відомчого підпорядкування – 73,348 тис. кв. м;
 - загальна площа індивідуальних будинків – 25,559 тис. кв. м.

Чернівці – чисте і зелене місто!

- **На прибирання міста** у 2017 році витрачено **26,1** мільйона гривень. Це на **6,2** мільйона більше, ніж у 2016 році. Цього року видатки на прибирання міста заплановані у сумі **30,6** млн.грн.
-
- **На озеленення міста** у 2017 році спрямовано **11,6** мільйонів гривень, що на 1,8 мільйона гривень більше, ніж у попередньому році. В 2018 році видатки на озеленення збільшено на 2 мільйона гривень – до **13,6** мільйонів гривень.
- Висаджено майже **80 тисяч штук** квітів, **689** дерев, **2,3 тисячі** кущів, сформовано крони **2,5 тисячі** дерев, облаштовано понад **13,5 тисяч кв.м** газонів.
-
- Загалом на забезпечення благоустрою міста, озеленення та зовнішнє освітлення у 2017 році витрачено **93,4 мільйона гривень**.
- **Місто Чернівці одне із перших отримало ліцензію на полігон ТПВ**, на полігоні встановлено відеонагляд, відремонтовано дизбар'єр і вагову, закуплено обладнання для радіометричного контролю, облаштовано автоматизовану систему пропуску на полігон ТПВ. Проведено аудит КП «Чернівціспецкомунтранс», створені абонентські відділи в Першотравневому районі вул. Шептицького,9 (Єдиний розрахунковий центр) та Садгірському районі вул.Підкови,2 (ЦНАП), запроваджена система контролю санітарної очистки міста та автоматична система претензійної роботи, закуплено 100 контейнерів, розпочато роботу із забезпечення індивідуальними малогабаритними контейнерами приватних будинковолодінь. Розпочаті роботи з нарощування дамби діючого 2 котловану полігону для збільшення потужностей з прийому твердих побутових відходів та реалізацію проекту будівництва насосної станції, напірного

каналізаційного трубопроводу для відведення стічних вод з полігону ТПВ на вул.Чорнівській до діючого каналізаційного колектора на вул.І.Підкови,

➤ **Прийнято Програми розвитку міського комунального підприємства «Чернівціспецкомунтранс»** м. Чернівців на 2017-2018 роки», що передбачає відновлення необхідної кількості рухомого складу (сміттєвози, асенізаційні автомобілі, бульдозер, трактор та інш.), виконання всіх умов ліцензування, формування ефективної системи управління підприємством. На виконання цих заходів планується виділити з міського бюджету **23,6 млн.грн.** На розгляд міської ради внесено проекти рішень про надання дозволу КП «Чернівціспецкомунтранс» на закупівлю сміттєвозів на умовах фінансового лізингу та проведення заходів з дегазації полігону.

➤ Організовано екологічно безпечне збирання від населення, перевезення, зберігання та утилізацію відпрацьованих елементів живлення та ламп, які містять ртут, виготовлено 14 контейнерів для безпечного збирання відпрацьованих елементів живлення та ламп, які містять ртуть в кількості, які встановлені у КЖРЕПах та ПП, проведено роз'яснювальну роботу в школах міста та підготовлено серію інформаційних матеріалів у ЗМІ про правила роздільного сортування сміття.

Контроль за станом благоустрою, забезпеченням чистоти і порядку

➤ **Контроль за станом благоустрою, забезпеченням чистоти і порядку** в місті забезпечувала Інспекція з благоустрою. Її інспектора у 2017 році за порушення правил благоустрою склали та передали на розгляд адміністративної комісії **851** протокол про адміністративне правопорушення, за якими накладено штрафів на **443** тис.грн. Зокрема,

- за порушення в розміщенні реклами складено 184 протоколи;
- за спалювання листя та сміття складено 204 протоколи;
- за порушення правил встановлення технічних пристроїв в межах історичного ареалу міста демонтовано понад 90 шт. технічних пристроїв, складено 20 адміністративних протоколів.
- за порушення в розміщенні малих архітектурних форм складено 49 протоколів, здійснено демонтаж 15 тимчасових споруд, встановлених без відповідних дозвільних документів.
- за інші порушення правил благоустрою в складено 364 адмінпротоколи

➤ **Посилено контроль за дотриманням термінів відновлення розкопок після прокладання та ремонту інженерних мереж.** У 2017 році Інспекція з благоустрою видала **1373** ордери на проведення земляних робіт, з них КП «Чернівціводоканал» - 707 ордерів, юридичним особам – 422 ордери, фізичним особам 122 ордери. За проведення земляних робіт без відповідних дозвільних документів (ордеру) та порушення термінів робіт з відновлення покриття складено 37 протоколів. **Відновлено покриття на 979 адресах** із 1373, що складає **71,1%**, у 2016 році показник відновлення розкопок становив 57,8% (з **1117** розкопок було відновлено 646).

Бізнесу – рівні умови і можливості для розвитку

- **Місто Чернівці другим в Україні приєдналося** до системи електронних закупівель **PROZORRO** і одним з перших долучилося до системи **PROZORRO.Продажі**, що дозволяє прозоро, на конкурентних засадах закуповувати товари, послуги, роботи та здавати в оренду, реалізовувати комунальне майно, в т.ч. комунальні приміщення.
- **Працює механізм протидії самовільним МАФам, самобудам, прозорий порядок отримання дозволів** на розміщення тимчасових споруд та літніх торгових майданчиків. У 2017 році розглянуто питання **проведення демонтажу 22 тимчасових споруд, 12 з яких демонтовано**. Розроблено перелік місць та затверджено схему розміщення кавомобілів, ПТС з торгівлі морозивом, квасом та прохолоджуючими напоями, баштаними культурами. Проведено 4 конкурси з визначення суб'єктів господарювання для надання права на користування окремими елементами благоустрою комунальної власності для розміщення пересувних тимчасових споруд з торгівлі кавою, квасом, морозивом та баштаними культурами. За результатами конкурсів до фонду соціально-економічного розвитку міста надійшло майже **320** тисяч гривень.
- У міському **ЦНАПі** забезпечено роботу рецепції, інфобоксу, електронної черги та віддалених філій у Садгорі та на вул.Руській.. ЦНАП надає **207 видів послуг** адмінпослуг, що на **16% більше**, ніж у 2016 році. Працює електронна послуга, коли заявник за спеціально отриманим кодом самостійно може з'ясувати стан розгляду його заяви. Закуплено **2** робочі станції для оформлення та видачі біометричних паспортів, сформовано перелік адміністративних послуг, які надаватимуться в електронному вигляді через портал державних послуг IGov, встановлено програмне забезпечення, спеціалісти пройшли навчання та отримали ключі та паролі доступу до порталу. Покращенню підприємницького середовища сприяє перехід на декларативний принцип, у 2017 році надійшли **1414** таких звернень.
- Для подальшої популяризації продукції місцевих товаровиробників розроблений Каталог товарної продукції, яка виробляється промисловими підприємствами міста Чернівців. Каталог розміщений на офіційному веб-порталі міської ради.
- З метою ефективного використання існуючих ресурсів міста сформовано та постійно оновлюється **реєстр пропозицій суб'єктів господарювання та інформація про інвестиційно привабливі земельні ділянки, вільні приміщення виробничого призначення** як комунальної, так і інших форм власності. Так, до переліку земельних ділянок, які плануються для продажу на земельних торгах у формі аукціону в м. Чернівцях увійшло 7 земельних ділянок загальною площею 2,1186 га, до реєстру земельних ділянок для реалізації інвестиційних проектів у м. Чернівцях увійшли 3 земельні ділянки загальною площею 15,2 га. До реєстру вільних виробничих приміщень включено 14 приміщень загальною площею 16,1 тис кв.м.

Розвиток виробництва, інвестиції

- ПрАТ "Гравітон" у 2016-2017 роках було проінвестовано у виробничі приміщення у Чернівцях близько 40 млн грн, для розміщення власних виробництв залучено як українські компанії, так і компанії з німецькими інвестиціями: ТОВ "Аутомотів Електрик Україна" –цехи виробництва кабельних мереж для легкових автомобілів – 10170 м2 та регіональне відділення ТОВ "Нова пошта" – 4100 м2. На базі "Гравітону" ТОВ "Аутомотів Електрик Україна" вже створено понад **1200 робочихмісць, а до кінця 2018 року там планують збільшити кількість працівників до 1800 осіб**. Окрім цього, ПрАТ «Гравітон», яке у 2017 році призначено керуючою компанією новоствореного Індустріального парку «Новодністровськ», працює над створенням декількох тисяч нових високотехнологічних робочих місць, що, в свою чергу, додатково переконує іноземних інвесторів у фаховості та надійності українських партнерів та сприятливих умовах ведення бізнесу у місті Чернівцях
- На підприємстві з німецьким капіталом SEBN UA (Сумітомо Електрик - БордНетце Україна) кількість працівників зросла **до понад 1200 осіб, у планах на 2018-2019 роки – збільшення чисельності працюючих до 3000 осіб**. Ідучи на зустріч позиції міської громади, SE-БордНетце Україна було перереєстровано у м. Чернівцях та вже півтора роки сплачує ПДФО у місцевий бюджет.
- За даними моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів за січень-вересень 2017 року, зробленого Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, **приріст прямих іноземних інвестицій** за 9 міс. 2017 року у Чернівецькій області у розмірі 3125,8 тис. дол. разом з приростом у 3503,1 тис. дол.(надійшло акціонерного капіталу нерезидентів 1451,0 тис. дол. та зміни вартості акціонерного капіталу нерезидентів 1558,1 тис. дол.) **в Чернівцях, забезпечили Буковині 5 рейтингове місце за показником «Темп зростання обсягу прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу), відсотків до обсягу на початок року»** . Якщо у 2016 році надходження прямих інвестицій у місто Чернівці здійснили інвестори **13 країн світу, та у 2017 році інвестиції надійшли вже з 35 країн світу**, що свідчить про значне зростання довіри інвесторів та покращення інвестиційного клімату.
- Покращення цього показника одразу на 9 пунктів (у 2016 р. – 14 місце) об'єктивно є позитивним індикатором, який відображає практичну реакцію іноземних інвесторів на покращення інвестиційного клімату в місті Чернівцях, у регіоні та в Україні в цілому. Про це також свідчить **темп зростання на 7,1% обсягу виробництва промислової продукції за січень-грудень 2017 року**, у відсотках до січня-грудня 2016 року, що вивело область за цим показником економічної ефективності на 8 місце в державі.

Історичний і новий бренди Чернівців – гарантія нашого успіху!

- На виконання Інтегрованої концепції розвитку середмістя Чернівців реставруються вхідні брами та двері, балкони, ліпний декор та фасади в історичному ареалі на умовах співфінансування, де **70%** - кошти міського бюджету, **30%** - кошти мешканців. У 2017 році на умовах співфінансування відреставровано **25 брам** в історичній частині міста, де 627 тисяч гривень – кошти міського бюджету, 109 тисяч гривень – кошти мешканців.
- За дольовою участю мешканців в історичному середовищі **здійснено ремонт фасадів та торців 7-ми будинків** за наступними адресами: - вул.В.Маяковського,40;- вул.Руська,19;- вул.Руська,26;- вул.Горького Максима,20;- вул.Горького Максима,3 (підсилення арки);- вул.Першотравнева,6;- вул.Й.Главки,6. **Завершуються ремонтні роботи** з дольовою участю мешканців на **фасадах 2-х будинків** за адресами:- вул.Головна,147;- вул.С.Гулака-Артемовського,3.
- На звернення фізичних та юридичних осіб відділом розроблено та видано **55 паспортів** оздоблення фасадів. Виготовлено паспорт оздоблення фасаду Кафедрального Собору, здійснено дослідження опоряджувальних матеріалів та визначено первісне пофарбування, надано рекомендації з технології опорядження фасаду цієї пам'ятки.
- За кошти міського бюджету **виготовлено 60 охоронних дошок на пам'ятки культурної спадщини міста**. На **6 пам'яток архітектури місцевого значення** та щойно виявлених пам'яток виготовлено облікову документацію (паспорт, облікова картка та акт технічного стану).
- За кошти асоціації єврейських організацій і общин «ВААД» України тривають **ремонтно-реставраційні роботи у будівлі «Бейт-Кадишин» на єврейському кладовищі** по вул.Зеленій в м.Чернівцях з метою пристосування її під музей.
- На звернення Римо-католицької парафії костелу Воздвиження Всечесного Хреста **здійснено ремонтно-реставраційні роботи сонячного годинника на фасаді костелу** Воздвиження Всечесного Хреста
- В рамках реалізації проекту Бюджету ініціатив чернівчан **«Давайте повернемо втрачені голови»** на житловому будинку вул.О.Кобилянської,26 здійснено реставрацію та відновлення втрачених в попередні роки скульптурних бюстів грецьких богів. Кошторисна вартість робіт – майже 300 тис.грн.
- Відремонтовано **фасад будівлі музичної школи** на вул.Т.Шевченка,22, що є об'єктом цінної забудови. У ході ремонтних робіт виявлено та відновлено первісний рельєф та декоративне оздоблення фасаду.
- Відділ охорони культурної спадщини у 2017 році уклав **30 охоронних договорів** з власниками (користувачами) пам'яток, надав 184 висновки на проведення містобудівних перетворень в межах історичних ареалів та охоронних зон міста, 173 висновки на влаштування технічних елементів та проведення ремонтних робіт на будинках, розглянув 154 паспорти на встановлення інформаційних вивісок, видав 315 висновків про режими використання земельних ділянок в межах історичних ареалів та охоронних зон міста, **11 приписів про усунення виявлених порушень** у сфері охорони культурної спадщини. **склав 45 протоколів про адміністративні правопорушення** у сфері охорони культурної спадщини на фізичних осіб та підприємців, за якими накладено штрафних санкцій на суму 30 тис.грн.

Чернівці – місто, цікаве світу

- Туристичні послуги в місті у 2017 році надавали 153 суб'єкта господарювання, з них 27 туроператорів та 126 турагентів,
- У Чернівцях працюють **37 закладів** з тимчасового розміщення (проживання) із загальним номерним фондом у 1135 номерів, розрахованих на **2154 місця**.
- СПД, що надають туристичні послуги, забезпечили надходження податків і зборів **до міського бюджету на суму 2,2 млн. грн.**, що на 983,7 тис.грн. (**180,3%**) більше порівняно з 2016 роком. До **зведеного бюджету України** сплачено податків та зборів на суму **5,7 млн.грн.** або на **54,1 % більше** до показника 2016 року.
- Від готельної, як основної та суміжної додаткової діяльності суб'єктів господарювання, до зведеного бюджету України надійшло **10,5 млн.грн.**, що на 26,8% більше, ніж у 2016 році. До міського бюджету сплачено податків і зборів на суму **4,6 млн.грн.**, що на **2,2 млн.грн. більше**, ніж у 2016 році, в точу числі, туристичного збору - **258,2 тис.грн.** або 151,9 % до прогнозного показника (у 2016 році – 186,8 тис.грн.).
- З метою промоції туристичних можливостей місто Чернівці у 2017 році було представлено **на 7-х міжнародних та всеукраїнських туристичних виставках (Берлін, Варшава , Бухарест, Київ, Львів , Харпків, Тернопіль)**
- Для підвищення фахового рівня суб'єктів туристичного та готельного бізнесу, покращення туристично-екскурсійного іміджу міста, стимулювання створення нових туристично-екскурсійних маршрутів спільно з Асоціацією готельєрів міста Чернівців та Асоціацією працівників туристичного супроводу Буковини зорганізовано **семінари-тренінги на тему «Без чого не може бути готель», «Сучасні туристичні тренди та робота гідів»**, проведено міський **конкурс на кращий екскурсійний маршрут «Чернівці з українським корінням»**, два прес-тури для представників українських ЗМІ.
- Туристично-інформаційний центр міста обслужив **11,7 туристів**, в т.ч. понад 3,7 тисячі – іноземців, майже 8 тисяч - та вітчизняних туристів. Порівняно з 2016 роком кількість відвідувачів центру збільшилася на **11,9%**. Для мешканців та гостей міста проведено **89 безкоштовних екскурсій**, в т.ч. додаткових - 36, в яких взяли участь 1778 екскурсантів.
- Чернівці у 2017 році відвідало майже **415 тисяч туристів, що в 1,5 разів більше, ніж було у 2014 році**. Серед відвідавших місто 149 тисяч - іноземні ьуристи, 266 тисяч – внутрішні. Об'єкт світової спадщини ЮНЕСКО – колишню Резиденцію митрополитів Буковини і Далмації у 2017 році відвідали **96,0 тис. осіб**, що на 10,4 тис. осіб (12,2%) більше, ніж у 2016 році. Кількість іноземних відвідувачів зростає більше, ніж у 1,5 рази (збільшення з 3940 осіб у 2016 р. до 6284 осіб у 2017 р.).

Популяризація Чернівців

➤ **Для популяризації туристичних можливостей міста виготовлено презентаційно-інформаційні матеріали про місто Чернівці:**

- календар святкових подій у Чернівцях та Чернівецькій області – 2017 рік (англійською та німецькою мовами);
- путівник «Чернівці. В ритмі міжкультурної гармонії» (англійською, польською та румунською мовами);
- каталог «Чернівці на перехресті епох і культурних традицій» (польською та румунською мовами);
- туристичну карту румунською мовою;
- флешки – накопичувачі з електронною версією промоційних відеоматеріалів про туристичні Чернівці;
- два відео-ролика до Дня міста та Петрівського ярмарку.

➤ На реалізацію міської програми підтримки книговидання імені бургомистра Антона Кохановського з міського бюджету було виділено **400 тисяч гривень**, що в 1,6 рази більше, ніж у 2016 році. Це дозволило видати на умовах співфінансування **10 книг**:

- «Це місто колись називалося «CZERNOWITZ» (автор О. Любківський) – 75000 грн.;
- художній альбом «Чернівці. Czernowitz» (упорядники Т.Дугаєва, С.Осачук) – 80000 грн.;
- книга «Вулиця Українська: мандрівка в часі» (упорядник І. Кейван) – 30000 грн.;
- книги «Чернівці в деталях» (А. Вишневська)– 60000 грн.;
- альбом «Фотонариси історії боксу Чернівців і Буковини» (автор і упорядник В.Палагнюк),– 15000 грн.;
- книга-путівник «Наші Чернівці», (автори М.Никирса, Н.Серікова) – 20000 грн.;
- книга «Архітектура Чернівців XVIII – першої половини XX століття» (автор С.Біленкова) – 50000 грн.;
- книга «Місто пахло корицею й кремом «Нівея». Чернівецький вінтажний альбом» (автор Н.Грищенко) -25000 грн.;
- художній альбом «Чернівецькі кольори» (упорядник В.Діаковська)– 15000 грн.;
- книга «Траян Попович (Сповідь. Біографія. Свідчення)» (автор і упорядник С.Воронцов),–30000 грн.
-

➤ **Загалом у 2016-2017 роки в рамках програми підтримки книговидання імені Антона Кохановського видано 17 книг.**

Дітям – комфортні та безпечні умови навчання

➤ На фінансування потреб галузі освіти у 2017 році було спрямовано майже **729 мільйонів гривень**, що становить 33,2% загального обсягу міського бюджету і **на 42% більше, ніж було у 2016 році**. З цієї суми – **451,3 млн.грн** - це кошти міського бюджету. Якщо освітня субвенція з державного бюджету у 2017 році зростає на 27%, то фінансування потреб освіти з міського бюджету збільшилося на 52%.

➤ **Видатки на придбання обладнання та матеріалів зросли на 22%** - з 8,2 до 10,1 млн.грн., на медикаменти та дезінфікуючі засоби збільшилися в 2,3 рази – з 211 до 480 тис.грн., **на харчування в 1,5 рази** – з 26,5 до 40,0 млн.грн.

➤ **На виконання програми розвитку освіти у 2017 році спрямовано 22 мільйона гривень**. Поточних ремонтів в закладах освіти виконано на 4,9 млн.грн, на зміцнення матеріально-технічної бази спрямовано понад 9 мільйонів гривень.

➤ Дошкільною освітою у Чернівцях в 2017 році охоплено **10,7 тисяч дітей, що на 1,5 тисячі дітей більше**, ніж у 2013 році. Такий показник досягнуто завдяки розбудові мережі дошкільної освіти. У 2017 році нові дошкільні підрозділи **запрацювали у 4 ДНЗ** - «Любисток», «Лідер» «Берегиня», «Соломон» .

➤ У 2017 році **відкрито 13 груп у дошкільних закладах міста** (ДНЗ № 21, НВК «Берегиня», ДНЗ №30) **для 300 дітей**, запрацював новий дитсадок «Перлінка» на вул.Авангардній. Це у **2 рази більше, ніж у 2016 році**.

➤ **Триває будівництво дошкільного закладу № 51 «Лелеченя»** (Ленківці) на 160 місць (8 груп) та **реконструкція приміщень на вул. Вірменській, 17-А** під ДНЗ на 100 місць (4 групи).

➤ У ДНЗ міста проведені поточні ремонти приміщень, інженерних мереж, системи водо- та тепlopостачання, замінено опалення в ДНЗ № 12,31,40, у 80% ДНЗ оновлено частково меблі, м'який інвентар, технологічне обладнання харчоблоків та пралень. Встановлено 6 альтанок на групових майданчиках ДНЗ № 2, 3, 10, 25, 38. Для 10-ти ДНЗ придбано інтерактивні дошки, проектори, для 13-ти – комп'ютер та багатофункціональний пристрій, 13 ноутбуків.

➤ У 8-ми ЗНЗ встановлено засоби **пожежної сигналізації на суму майже 2 мільйона гривень**.

➤ **Для подальшого розвитку у місті освітнього середовища планується:**

- будівництво ДНЗ (вул. Вереснева, 10) на 160 місць (8 груп);
- реконструкція приміщень на 100 місць під 4 групи ДНЗ на вул. Героїв Майдану 152-Б (біля ЗОШ № 33) та приміщень на вул. Ольжича, 12 на 100 місць під 4 групи ДНЗ;
- реконструкція приміщень на вул. Шкільній, 25 з метою створення додаткових 80 місць для ДНЗ № 40;
- виведення 1-ого класу з СДНЗ № 17 і ДНЗ № 21, що дасть можливість відкрити 2 групи (40 місць);
- відкриття 2-х спеціальних груп в СДНЗ № 34, що дасть можливість забезпечити 30 дітей з особливими освітніми потребами якісною дошкільною освітою;
- реконструкція та добудова приміщень ЗОШ № 13 (вул.Немирівська, 13) з метою створення НВК;
- проектування та будівництво нової школи в районі нової житлової забудови на вул.Рівненській.

Виховуємо майбутнє

- На виконання Програми вивчення та популяризації англійської мови з бюджетку міста спрямовано **405 тисяч гривень**. Програмою вивчення англійської мови охоплено **22,2 тисячі учнів** в 46 ЗНЗ (88% усіх учнів міста) та **6,3 тисячі дошкільнят** в 44 ДНЗ (57% від загальної кількості дітей, які виховуються в ДНЗ).
- Як результат у Чернівцях від 180 до 200 балів з англійської мови під час ЗНО отримали 24,67% учнів, що у 5 разів перевищує показник у Чернівецькій області (4,8%) та у 4 рази в Україні (6,3%). **За відсотком високих результатів з англійської мови Чернівці посіли перше місце серед обласних центрів, за результатом середнього балу – друге місце.**
- У 2017 році 168 учнів міста склали міжнародні іспити на визначення рівня володіння англійською мовою, 6 учнів стали переможцями Програми обміну майбутніх лідерів «FLEX».
- Школи міста є учасниками міжнародних проектів та програм (FLEX, AIESEC, DSD-школи, eTwinning). У 2017 році учасниками проекту eTwinning стали 10 навчальних закладів міста: ліцей № 4, гімназії № 1, 2, 3, 4, 5, 7, ЗОШ № 8, 22, 31, опорними закладами для реалізації проекту GoCamp-2017 стали 5 навчальних закладів міста: гімназія № 5, ЗОШ № 2, 3, 25, 31.
- **Понад 30 юних талановитих чернівчан** прославили місто за його межами на всеукраїнських та міжнародних олімпіадах і конкурсах, 142 учня за високі досягнення в навчанні відзначені муніципальними преміями. Чернівецькі учні здобули призові місця на всеукраїнських олімпіадах з математики, фізики, хімії, біології, астрономії, географії, екології, англійської, німецької, французької, румунської мов та мови іврит.
- Сертифікат з найвищим результатом 200 балів на ЗНО з біології отримала випускниця гімназії № 7 Олена Марчук. 12 балів за ДПА з української мови отримали 43 випускники, з математики – 23, з історії України – 27. **Відсоток результатів ЗНО-2017 (від 180 до 200 балів) випускників міста з усіх предметів у 2-4 рази перевищує аналогічні відсотки у Чернівецькій області та в Україні.** 60% результатів ЗНО випускників шкіл міста знаходиться в межах від 140 до 200 балів, 17% (646) тестувань сумарно з усіх предметів – це результати найвищого рівня від 180 до 200 балів. Найвищі досягнення під час ЗНО мають випускники гімназій № 4 та № 1, ліцею № 1.
- Програмою навчання плаванню у Чернівцях в 2017 році було охоплено **600 дітей**, на її впровадження спрямовано **300 тисяч гривень**.

Рівний доступ до якісної освіти

- У 28 ЗНЗ міста дітям з особливими освітніми потребами забезпечено рівний доступ до якісної освіти. **64 таких учня навчаються в 58 інклюзивних класах, в 11 ДНЗ відкрито 15 інклюзивних груп, де виховуються 15 вихованців з особливими освітніми потребами.** Введено 58 посад асистентів вчителя та 15 асистентів вихователя, корекційну складову навчання дітей забезпечують 17 логопедів, 37 психологів та соціальних педагогів. Індивідуальною формою навчання, в т.ч. і на дому, охоплено 100 учнів за різними типами навчальних програм. Для закладів з інклюзивною формою навчання придбано спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку на суму **542 тис.грн.**
- Однак, **лише у 21 ЗНЗ** міста входні двері відповідають потребам доступності для маломобільних груп, у 10 – наявна часткова відповідність туалетної кімнати, у 5 – наявна часткова відповідність сходів, перил, у 14 – наявні пандуси, які відповідають нормам. Тому робота щодо створення в закладах освіти безбар'єрного освітнього середовища триває, розпочато роботу із створення 4-х міських інклюзивно-ресурсних центрів.
- Безкоштовним харчуванням (сніданок для учнів початкових класів, обід для учнів пільгових категорій) у 2017 році було охоплено **11637 учнів шкіл.** На фінансування харчування учнів з міського бюджету профінансовано **19,5 млн.грн.**
- **4560 дітей** за кошти міського бюджету (**4,5 мільйона** гривень) відпочили та оздоровилися у 37-ми пришкільних та 2-х стаціонарних заміських дитячих таборах, пересувному екологічному таборі «Стежинка».

Чернівчанам – новий рівень медичного обслуговування!

➤ На утримання і розвиток галузі охорони здоров'я міста в 2017 році з різних джерел було спрямовано **321,7 мільйона гривень**, що на **84,5 мільйона гривень** більше, ніж у попередньому році. Капітальні вкладення зросли **до 24 мільйонів гривень, що в 7,5 разів більше, ніж було до 2016 року**. З міського бюджету на поточні потреби галузі додатково до медичної субвенції було спрямовано **53,7 мільйона гривень**.

➤ За рахунок надходжень від надання платних медичних послуг, отримання гуманітарної та спонсорської допомоги, благодійних внесків лікувальні установи акумулювали **18,6 млн. грн.**, з яких 4,9 млн.грн. (26,4%) було витрачено на медикаментозне забезпечення, 1,3 млн. грн. – на капітальні видатки.

➤ За рахунок бюджету міста у галузі утримується **3817** робочих місця, за рахунок доходів реалізації платних послуг – **137**.

➤ Показник фінансового забезпечення галузі з розрахунку на 1 мешканця міста виріс з 890 гривень у 2016 році до **1224 гривень**.

➤ За рахунок коштів бюджету розвитку у 2017 році закуплено **124 одиниці медичного обладнання** на суму майже **20,5 мільйона гривень**. Це:

- сучасна цифрова мамографічна система VIOLA D для діагностики патології молочної залози (19 млн. грн.) ;
- система ультразвукова діагностична MyLab 40 CV (1,5 млн.грн.);
- дерматоскоп для діагностики патології шкіри (47 тис.грн.);
- автоматичний рефракторний кератометр URK800 F Unicos для діагностики патології ока (189 тис.грн.);
- відеогастроскоп EG-290 Kp (1,8 илн.грн.);
- апарат для анестезії LEON PLUS ; апарат ШВЛ BLIZAR.

➤ За рахунок коштів благодійної організації “Волонтерський рух Буковини” оновлено обладнання в міській дитячій поліклініці: **закуплено комплекс електроенцефалографічний – 106,5 тис. грн.**, в офтальмологічному відділенні встановлено нове обладнання на суму майже **120 тис. грн**.

- За 3 міс. роботи нового мамографу в поліклініці №2 обстежено **625 жінок**, зроблено 2476 знімків.Виявлено:
- раку грудних залоз **6 осіб** (1%), різного ступеня ймовірності злоякісного процесу – **37 осіб** (6%),
 - контроль за перебігом хвороби та якістю лікування встановленого раку грудних залоз – 9 осіб (1,4%),
 - доброякісних дисгормональних (мастопатичних) змін – 125 осіб (25%),
 - без патології – 444 особи (71,6%).

Обстеження проводяться за попереднім записом при наявності скерування та паспорту. Станом на 2 травня 2018 р. попередній запис проводиться на кінець червня місяця.

Чернівчанам – новий рівень медичного обслуговування !

- На лікування хворих на цукровий діабет у 2017 році виділено майже **5 млн.грн.** медичної субвенції та **750 тисяч гривень** з міського бюджету. Забезпечення таблетованими препаратами хворих на цукровий діабет в 2017 році відбувалося також з різних джерел: **за рахунок міського бюджету – 2,4 млн.грн.** та за рахунок Урядової програми “Доступні ліки” – **433 тис.грн.**
- Для реалізації державної програми «Доступні ліки» чернівчанам виділено **3,6 млн. грн.** медичної субвенції, відпущено ліків за пільговими рецептами на суму майже **8 млн.грн.** Проведено протезування зубів пільговим категоріям населення майже **на 1 млн.грн.**, в тому числі 46 учасникам бойових дій.
- **17 чернівчан** з трансплантованими органами (12 – з трансплантованими нирками, 4 – печінкою, 1 – серцем) на забезпеченнях імуносупресорною терапією отримали **3 млн. грн.**, в т.ч. **2,6 млн. грн.**- з міського бюджету, решта – з державного бюджету.
- У зв'язку з небезпекою поширення епідемії кору, дифтерії у 2017 році у **3,5 рази** було збільшено обсяги вакцинації дітей. Якщо у 2016 році проти кору було планово щеплено 4 128 (35% по всім віковим групам) дітей міста, то в 2017 році кількість вакцинованих проти кору склала 14 067 дітей. Станом на 02.02.2018 року вакциновано ще 5 300 дітей. Рейтинговий показник вакцинації дітей першого року АКДП-3 по місту склав 66,5%. Охоплення вакцинацією проти кору (КПК) дітей 1 року по місту склало 104,4%.
- В КМУ «Міська клінічна лікарня № 3» у 2017 році створено **міський інсультний центр (МІЦ) на 40 ліжок** з блоком палат реанімації і інтенсивної терапії, біохімічною лабораторією. **Хворі на мозкові інсульти у МІЦ забезпечується медикаментами та виробами медичного призначення за рахунок міського бюджету на 10-12 діб, на ці потреби у бюджеті передбачено 3,3 млн.грн.** У МІЦ у 2017 році проведено 3 успішних тромболізіса
- **Медикаментозне забезпечення пологів** чернівчанок у міських пологових будинках з кінця 2017 року проводиться за рахунок коштів міського бюджету. На фінансування цих видатків у 2017-2018 роках передбачено **8,5 млн. грн.**
- У рамках договору співпраці з ТОВ «Шведсько-українська клініка «Енгельхольм» при **проведенні обстежень на комп'ютерному томографі цієї клініки в міській дитячій лікарні для всіх чернівецьких дітей**, які потребують даний вид діагностики, оплата здійснюється за кошти міського бюджету, та надається 10% знижки від вартості цієї послуги. Для реалізації цього проекту співпраці виділено **190 тисяч гривень** з міського бюджету.

Чернівчанам – новий рівень медичного обслуговування !

- **В закладах охорони здоров'я у 2017 році капітально відремонтовано :**
 - покрівлю будівлі дитячої поліклініки (вул. Головна,218) – 420 тисяч гривень
 - санітарні кімнати, цокольний поверх, фасад (з утепленням) в лікарні №3 (вул.Головна, 100) – 1,3 мільйона гривень
 - покрівлю, фасад (з утепленням) лікарні №4 (вул.І.Підкови,14) – 650 тисяч гривень
 - операційний блок лікарня №1 (вул. Г.Майдану, 226) – 3,6 мільйона гривень (загальна вартість 10,3 млн.грн.)
 - виготовлено проектно-кошторисну документацію на капітальний ремонт будівлі за літ.Б, покрівлі над будівлею стаціонару та влаштування пожежної сигналізації і системи медичних газів. Вартість проектних робіт склала понад 800,0 тис.грн.
- **В ході підготовки до осінньо-зимового періоду 2017-2018 років виконано першочергових робіт із ремонту систем опалення, водопостачання та водовідведення, газопостачання, обслуговування котлів та забезпечення в постійній готовності резервних джерел живлення на суму понад 800 тисяч гривень.**
- Загалом в лікувальних установах міста у 2017 році **виконано ремонтних та проектних робіт на суму 7,6 мільйонів гривень**.
- В рамках проекту «Енергоефективність в бюджетній сфері м. Чернівці» заплановано проведення енергоефективних заходів в КМУ «Міська поліклініка №1» на вул. Шептицького,20 та стаціонару КМУ «Міська лікарня №1». Вартість робіт становить понад **290 тисяч євро**. У 2017 році виготовлено проектно –кошторисну документацію, роботи з енергомодернізації закладів заплановано розпочати в в 2018 році.
- Основним завданням галузі охорони здоров'я у 2017 році було впровадження завдань медичної реформи, підготовка лікувальних та лікувально-профілактичних закладів до автономізації шляхом перетворення у неприбуткові комунальні підприємства. Станом на 01.01.2018 року всі заклади первинної мережі м. Чернівців та **182 лікаря первинної ланки** зареєстровані в єдиній електронній системі обміну медичною інформацією e-Health, що необхідно для запуску нової моделі фінансування на первинному рівні надання медичної допомоги.
- Для лікувальних закладів первинної мережі придбані комп'ютери (**158 одиниць**) на суму **1 млн 746 тис грн**. Підготовлені та затверджені міською радою рішення про перетворення 7 закладів первинної ланки у некомерційні комунальні підприємства. З 1 квітня 2018 року чернівчани розпочали укладання та реєстрацію декларацій з сіментами лікарями, терапевтами та педіаторами про надання первинної медичної допомоги. **Акумулюються кошти для забезпечення закладів первинної ланки обладнанням, передбаченим табелем оснащення (потрібно 12-14 млн.грн.)**.

Чернівці – спортивне місто, де зростають чемпіони!

- **30,7 тисяч** чернівчан систематично займалися фізкультурою та спортом, у тому числі **15 тисяч** дітей та **9 тисяч** – студентів, у місті проведено **232** фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів. До складу збірних команд України з **олімпійських видів спорту** у 2017 році зараховано **58 чернівецьких спортсменів**. До складу збірних команд з **неолімпійських видів спорту** зараховано **99 спортсменів**.
- З метою підтримки кращих спортсменів та тренерів міста, у 2017 році започатковано виплати стипендій Чернівецького міського голови провідним та перспективним спортсменам міста з олімпійських і неолімпійських видів спорту та грошових винагород спортсменам і тренерам міста з олімпійських і неолімпійських видів спорту, видів спорту інвалідів. **15 провідних та перспективних спортсмени міста отримували щомісячно стипендії Чернівецького міського голови в сумі 1600 грн. кожна. 5 спортсменів отримали разову грошову винагороду по 16,0 тис. грн. та 5 тренерів - по 8,0 тис. грн. кожен** Загальна сума виплат на підтримку спорту вищих досягнень склала 316,0 тис. грн.
- З метою, підняття престижності професії тренера-викладача вперше за рахунок коштів міського бюджету забезпечено **надбавки штатним тренерам –викладачам міських ДЮСШ** (в межах від 30 % до 50 %) у 2017 році на загальну суму 425,0 тис. грн. Станом на 01.01.2018 року в дитячо-юнацьких спортивних школах займаються **5713 дітей** (201 тренер-викладач),що на 159 дітей більше, ніж було у 2016 році. Найбільш масовими видами спорту в ДЮСШ міста є футбол (1060 дітей), панкратіон (527 дітей), вільна боротьба (401 дитина), легка атлетика (377 дітей), стрільба з лука (340 дітей).

Розбудовуємо спортивну інфраструктуру

- У 2017 році з дані в експлуатацію побутові приміщення та місця для глядачів стадіону «Ленківці» (понад 1 млн.грн.),
 - проведено ремонт спортивного майданчика з екстремальних видів спорту (154,0 тис. грн.)
 - продовжується будівництво футбольного стадіону із штучним покриттям на вул. Головній, 265,
 - облаштовано 2 спортивних майданчики з вуличними тренажерами на території ЗОШ № 28 та гімназії № 1,
 - ведуться роботи з будівництва спортивних майданчиків з синтетичним покриттям в гімназії № 1
 - завершуються роботи з реконструкції спортивних майданчиків ЗОШ № 2 та ЗОШ № 25.
- В рамках державної бюджетної програми «Будівництво футбольних полів зі штучним покриттям в регіонах України» у 2017 році укладено договір на будівництво спортивного майданчика для міні – футболу зі штучним покриттям в ЗОШ № 28, яке планується здати в експлуатацію у 2018 році.
- На виконання заходів Програми розвитку інфраструктури плавання в м. Чернівцях виготовлено та проведено експертизу проектно – кошторисної документації на реконструкцію басейну ЗОШ № 27, підготовлено техзапвадження для оголошення тендеру на виконання робіт. Плодано бюджетний запит на виділення коштів для виготовлення комплексного проекту реконструкції стадіону «Буковина», в т.ч. відновлення плавального басейну.
- **3 міського бюджету у 2017 році на виконання заходів Програми розвитку фізичної культури і спорту в м. Чернівцях виділено 14,6 млн.грн.,** в тому числі на утримання 4 міських ДЮСШ – 11,2 млн.грн., проведення спортивно – масових заходів та змагань з олімпійських та неолімпійських видів спорту – 0,5 млн.грн.
- Надана фінансова підтримка КСОП «Буковина» **960,8 тис. грн.** на придбання снігоприбиральної машини, приладів обігріву для роздягалень з легкої атлетики, проведення режимних спостережень за рівнем підземних вод на спостережних свердловинах.
- Футбольному клубу «Буковина» надано фінансової підтримки у сумі **2,0 млн. грн.**
- Для ДЮСШ придбано спортивного обладнання та спортивного інвентарю на суму **1,1 млн.грн.,** в тому числі за рахунок субвенції з державного бюджету 362 тис. грн. Також, за рахунок субвенції з державного бюджету у 2017 році придбано 2 комплекти вуличного тренажерного обладнання на суму 180,1 тис. грн.

Чернівці – місто без відчаю

- 86,4% загального обсягу міського бюджету у 2017 році займали соціально спрямовані видатки. **На соціальний захист населення було спрямовано 36,7% усіх видатків бюджету.**
- Забезпечено виплату субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг **42 тисячам** чернівецьких родин, з яких 8,3 тисячі звернулося за субсидією у 2017 році. У зв'язку із збільшенням тарифів на житлово-комунальні послуги та запровадженням спрощеного порядку призначення субсидій кількість отримувачів субсидій **зросла у 8 раз.** Загальна сума нарахованих субсидій у 2017 році становила **понад 369 млн.грн.** **Сума нарахованих пільг з оплати за житлово-комунальні послуги різним категоріям пільговиків у 2017 році склала понад 42,2 млн.грн.**
- Станом на 01.01.2018 р. на обліку у Чернівцях проживає 1,6 тисяч учасників АТО та 33 сім' загиблих учасників АТО. У 2017 році компенсацію на придбання житла отримали **13 родин загиблих** в АТО (13 млн.грн з державного бюджету) та **34 учасника бойових дій (35,3 млн.грн** з міського бюджету). Члени родин загиблих у 2017 році отримали **9 земельних ділянок**, учасники АТО - **53 земельні ділянки** для індивідуального житлового будівництва.
- **22 дітям (до 18-річного віку), батьки яких загинули в АТО**, надавалася щомісячна адресна матеріальна допомога в розмірі по 500 грн. кожному (з 01.10.2017 р. по 1500 грн.), **22 батькам та 12 вдовам загиблих в АТО** надавалася адресна матеріальна допомога в розмірі по 500 грн. кожному (з 01.10.2017 р. по 1500 грн.)
- Працювала програма надання цільової адресної допомоги родинам, де дитина потребує дороговартісного лікування. Грошову допомогу на лікування дитини отримали **27 сімей** на суму понад **1,6 мільйона гривень.**
- Адресну грошову допомогу з міського бюджету на суму **3,7 млн.грн.** отримали **3565 сімей**, що опинилися в складних життєвих обставинах.
- 11 сім'ям воїнів, загиблих в Афганістані, надавалася адресна матеріальна допомога в розмірі по 700 грн. кожному (з 01.10.2017 р. по 1000 грн.), 24 вдовам учасникам бойових дій в Афганістані надавалася щомісячна адресна матеріальна допомога в розмірі по 400 грн. кожному (з 01.10.2017 р. по 700 грн.)
- 131 учасник бойових дій часів II Світової війни отримував щомісяця 200 грн. доплати до пенсії. 13 батькам, діти яких померли в період проходження військової служби в мирний час, надавалася адресна матеріальна допомога в розмірі по 200 грн. кожному (з 01.10.2017 р. по 500 грн.)
- 63 Почесних донора України для часткового відшкодування проїзду в громадському транспорті щомісяця отримували по 55 грн., 6 малозабезпеченим громадянам, які мають заслуги перед містом, проводилася доплата до пенсії в розмірі по 300 грн. кожному
- 12 вихованцям дитячих будинків сімейного типу і прийомних сімей проводилася виплата адресної матеріальної допомоги в розмірі по 250 грн. кожному.
- **1074 особам з інвалідністю I групи** надана адресна матеріальна допомога для часткового покриття витрат на оплату житлово – комунальних послуг в розмірі по 200 грн. кожному.
- 15 громадських організацій, які опікуються соціальним захистом пільгових категорій громадян, отримали 300 тис.грн. з міського бюджету для підтримки соціально вразливих чернівчан. ГО «Народна допомога Україні», яка займається комплексним обслуговуванням бездомних громадян, отримала з міського бюджету 585 тис.грн. на оплату соціальних, медичних та комунальних послуг.

Місто належить людям! Владу – під контроль громади!

- За програмою “Бюджет ініціатив Чернівчан” у Чернівцях в **2017 році реалізовувалися 30 проектів з обсягом фінансування 10 мільйонів гривень**. **8** проектів – це інновації в сфері освіти, **4** – проекти щодо поліпшення медичного обслуговування, **8** – облаштування спортивних, дитячих майданчиків та **10** - облаштування громадських просторів.
- Реалізовано 27 проектів, виконання робіт на трьох об’єктах (облаштування спортивних майданчиків у ЗОШ №2 та №25 та розвивально-оздоровчого майданчика у ДНЗ №22) завершується вже у цьому будівельному сезоні.
- У **2017 році переможцями «Бюджету ініціатив Чернівчан» стали 27 проектів мешканців міста**, більшість з яких стосується вирішення проблем освіти, охорони здоров’я, облаштування спортивних та дитячих майданчиків:
 - Охорона здоров’я - 8 проектів - 1 739 370 грн.
 - Освіта - 5 проектів - 2 153 186 грн.
 - Дитячі майданчики - 4 проекти -1 160 843 грн
 - Спортивні майданчики- 4 проекти - 2 508 571 грн
 - Благоустрій територій - 2 - проекти 332700 грн.
 - Екологія і довкілля - 1 проект - 237500 грн.
 - Облаштування скверів і парків -1 проект- 231 674 грн.
 - Громадський простір -1 проект - 985837 грн.
 - Транспорт - 1 проект- 300000 грн.
- Проведено Конкурс соціальних проектів громадських неприбуткових організацій, переможцями якого стали **8** проектів, на виконання яких спрямовано понад **200 тисяч гривень**: «До майбутнього – разом: суспільна інтеграція соціально вразливих категорій дітей у м. Чернівцях», «Допомога стомованим хворим щодо соціальної адаптації в суспільстві (забезпечення засобами по догляду за собою)», «Ми такі, як всі», «Мобільний музей ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) та учасників антитерористичної операції», «Здоров’я дитини та матері», «Он-лайн перекладач», «Діти, батьки, вчителя – здорова українська сім’я», «Музейне обладнання для Чернівецького музею пам’яті учасників війни на Сході України».
- Успішно працює сервіс «Електронних петицій», який став дієвим інструментом участі чернівчан в управлінні містом. В 2017 році було подано **390** електронних петицій, з яких **234** набрали понад 250 голосів та розглянуті відповідно до Статуту територіальної громади м.Чернівців.

Місто належить людям! Владу – під контроль громади!

- Запроваджено і працювало публічне звітування виконавчих органів влади перед громадою. Чернівчанам про роботу у 2017 році прозвітували 17 департаментів, управлінь, відділів та інших структурних підрозділів міської ради.
 - Забезпечено роботу комунікаційної платформи «Відкрите місто», муніципального Єдиного контактного центру, що забезпечує взаємодію влади і громадян в усіх питаннях життєдіяльності міста. На платформу "Відкрите місто" надійшло 1740 звернень, з них 1449 – вирішено, решта – в роботі.
 - Для підвищення прозорості і відкритості діяльності міської ради запроваджено он-лайн трансляцію засідань постійних депутатських комісій, робочих груп, конкурсів, в т.ч. кадрових, засідань тендерного комітету. Запроваджено електронну систему поіменного голосування виконавчого комітету «Голос», оновлено технічну частину електронної системи голосування «Рада».
 - Розроблено нормативну базу щодо публікації інформації у форматі відкритих даних, розроблено та запущено портал відкритих даних. На порталі розміщено 32 набори даних, в тому числі набори про травматизм та захворюваність, медичних працівників та обладнання, яких ще не публікували інші українські міста.
 - Відповідно до Затвердженого плану релізації муніципальної геоінформаційної системи, розпочалось створення містобудівного кадастру: створено цифрову топографічну основу, оцифровується містобудівна документація, детальні плани забудови. Незабаром ця інформація стане доступною для громади міста на публічному геопорталі.
 - За результатами вимірювань Індекс публічності в Чернівцях в порівнянні з 2014-им роком зріс на 19%, а в порівнянні з 2016-им роком – на 9,8%. Дослідження включає в себе аналіз роботи міського голови, виконавчих органів та депутатів. Найвищим серед цих структур в м. Чернівці є рейтинг міського голови, який увійшов в трійку найбільш публічних міських голів України. Виконавчі органи Чернівецької міської ради посіли 8-му сходинку в рейтингу. Індекс публічності депутатів Чернівецької міської ради у 2017 році становив 69,2%, що на 11,2% більше, аніж у попередньому році. минулого року.
 - У 2017 році були успішно реалізовані заходи **проекту «Підвищення цілісності управління у Чернівецькій міській раді»** за підтримки Партнерської Європейської Програми MATRA. Основна мета полягала у впровадженні методів, які підвищують підзвітність службовців міської ради громаді та прозорість їх діяльності. Учасниками проекту стали Чернівецька міська рада, ГО «Конкурентна Україна», Голландські експерти із компанії G & I Україна, Філософсько-теологічний факультет ЧНУ.
 - В повному обсязі забезпечено реалізацію заходів **проекту "ПРОЗОРИСТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ: посилення широкої участі громадян в оптимізації громадського контролю в м. Чернівці"**. Проект виконувався в рамках конкурсу "Місцеві ініціативи з прозорості та громадської участі в Україні Проекту Ради Європи "Сприяння розвитку місцевої демократії в Україні".
- Місто належить людям! Владу – під контроль громади!**

- На адресу міського голови у 2017 році надійшло **понад 6,5 тисяч** звернень та **354 запити** на публічну інформацію, на особистому прийомі у міського голови побувало **324 чернівчанина**, розпорядженням міського голови було створено і забезпечено роботу **223 робочих груп** для розгляду колективних, особистих звернень громадян, проблемних питань (в 2016 році було створено понад 560 робочих груп) .
- Міський голова у 2017 році видав 639 розпоряджень з основної діяльності (2016 р. – 703, 2015 р. – 552). Було також внесено 117 змін до розпоряджень, виданих у 2015-2017 роках.
- У 2017 році міський голова провів **25 засідань виконавчого комітету міської ради (31 день)** , на яких прийнято **673 рішення** (2016 р. – 861, 2015 р. – 780). З них 20 рішень було – прийнято в робочому порядку, 25 рішень – після зняття на до вивчення, 165 рішень – з делегованих повноважень. **106 проектів рішень були підготовлені, розглядалися, але не прийняті.** У ході засідань виконавчого комітету міської ради було також прийнято 40 протокольних рішень та **11** протокольних доручень, внесено 149 змін до рішень, прийнятих у попередні роки.
- Міським головою було скликано та проведено **27** пленарних засідань міської ради VII скликання, в т.ч. **14** - позачергових. Засідання міської ради проводилися від 1 до 8 днів. Загалом засідання міської ради у 2017 році тривали 61 день. Міська рада у 2017 році прийняла **559 рішень** (2016 р. – 451, 2015 р. – 369), а також **436 протокольних рішень** і **8 протокольних доручень**. Внесено **383 зміни** до прийнятих міською радою рішень у попередні роки.

Далі буде...